

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินผลกระทบด้านสังคมจากโครงการกระเช้าลอยฟ้าเชื่อมเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน : กรณีศึกษาบ้านหนองตอง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เขียน นายเกรียงไกร หน่อแก้ว

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาผลกระทบทางสังคมจาก โครงการก่อสร้างระบบขนส่งด้วยสายพานเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอนที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ และเพื่อหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบทางลบด้านสังคมที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้จากแบบสอบถาม การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่ และวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพสังคมปัจจุบันของหมู่บ้านหนองตอง ตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นชาวเขาเผ่าลีซอที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม สามารถพูดภาษาไทยได้บางคน ตั้งอยู่บนเชิงเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่มีเครือข่ายตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน อาชีพหลักคือเกษตรกรรม หมู่บ้านมีป่าและภูเขาล้อมรอบ ทำให้ได้รับประโยชน์จากป่าในด้านปัจจัย 4 และมีคุณภาพชีวิตที่ดีพอสมควรจากการที่มีระบบสาธารณูปโภค ทั้งไฟฟ้า ประปาภูเขา โทรศัพท์ และระบบการคมนาคมซึ่งดำเนินการโดยภาครัฐ

ผลกระทบทางสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

หากมีโครงการเกิดขึ้นการใช้ประโยชน์ที่ดินจะไม่ได้รับผลกระทบมากนักแต่ควรระวังการเกิดดินถล่มหรือหรือการกัดเซาะหน้าดินในบริเวณพื้นที่ตั้งเสา ด้านการใช้ น้ำการก่อสร้างต้องไม่กีด

ขวางการไหลของน้ำและไม่ปล่อยสารพิษหรือของเสียลงในลำห้วยอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชาวบ้าน ด้านการคมนาคมกำหนดระยะเวลาในการเดินทางขนส่งเครื่องจักรขนาดใหญ่เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ พลังงานไฟฟ้าจะทำให้ไฟฟ้าได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นมากกว่าปัจจุบันอันเนื่องมาจากการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวที่ขยายตัว

2. ด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

สภาพเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านทำการเกษตรกรรม หากมีโครงการเกิดขึ้นอาจมีการจ้างงานทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านสาธารณสุข จะต้องมีการจัดการขยะของโครงการเอง รวมไปถึงมาตรการในการจัดการโรคติดต่อใหม่และอาจมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหากมีประชากรเพิ่มขึ้น คุณค่าทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมไม่กระทบมากแต่ควรหลีกเลี่ยงการก่อสร้างพาดผ่านสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้าน นอกจากนั้นการท่องเที่ยว และความงดงามของทิวทัศน์ธรรมชาติ ไม่ได้รับผลกระทบมากนักเนื่องจากไม่ได้พาดผ่านภายในหมู่บ้าน แต่กลับจะส่งผลดีในการดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังหมู่บ้าน

สำหรับแนวทางในการ แก้ไข และลดผลกระทบทางลบด้านสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ชาวบ้านต้องการให้ผู้รับผิดชอบโครงการหลีกเลี่ยงการก่อสร้างในพื้นที่ป่าต้นน้ำ สำรวจพื้นที่ก่อนก่อสร้างกับผู้นำชุมชนเพื่อหาข้อตกลงในการเข้าพื้นที่และชำระภาษีให้กับทางหมู่บ้าน ส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่ชาวบ้าน กำหนดเวลาและจำกัดการบรรทุกวัสดุก่อสร้าง หลีกเลี่ยงการก่อสร้างใกล้หรือมีลักษณะข้ามเหนือศีรษะบริเวณสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้าน จัดการระบบสาธารณสุขที่เหมาะสม โดยการจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างถิ่นที่เข้ามาในพื้นที่ สร้างห้องสุขาให้เพียงพอ สร้างมาตรการป้องกันและควบคุม โรคเพื่อมิให้เกิด โรคระบาด มีการจัดการขยะอันเกิดจากโครงการที่ดี

Independent Study Title	Social Impacts Assessment of Rope Way Project Chiang Mai-Mae Hong Son : A Case Study of Nongtong Village, Pang Mapha District, Mae Hong Son Province
Author	Mr. Kriangkrai Norkaew
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Assoc.Prof. Dr. Chukiat Leesuwana

ABSTRACT

The purposes of this study were to study social impact of the Chiang Mai-Mae Hong Son Rope Way Project toward the people in Nong Tong Village, Soppong Sub-district, Pang Ma Pha District, Mae Hong Son Province; and to find appropriate measures to prevent and reduce negative social impacts that may occur. The data collection instruments were interview forms, a set of questionnaires, observation and in-depth interview formats. The collected data statistical were analyzed, using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and then presented in a descriptive form.

The results showed that the villagers in Nong Tong village, Sop Pong Pang Ma Pha district, Mae Hong Son province are Lisu tribe. They live with traditional ways of life, some of them can speak Thai language. All villagers are relatives living in the same area. The village has been situated on a high hillside slope, surrounded by forest and mountain. The main occupation for this villager is agriculture. The government provides infrastructure such as public water systems, electricity and telephone communication, making them receiving a good quality of life.

In the study, Social impacts toward the people in Nong Tong Village, Soppong Sub-district, Pang Ma Pha District, Mae Hong Son Province were found that can be divided into two aspects:

1. The value of the benefit of mankind.

The land used in the area would not be affected much, but the villagers suggested to be careful of the landslide or erosion in the area of the antenna being situated. The water used for the construction must not block the flow of water and no toxic emissions or waste drain into the village creek, that would affect the people in the village. Transportation of heavy machinery must be scheduled in order to prevent accidents. The villagers believed that they would receive better the services of infrastructure, such as the electric power due to the development arising from tourism growth.

2. The value of quality of life

For the economic and social condition, most of the villagers are agriculture, they would be satisfied with their employment opportunity and income. For the public health condition, the project should have a waste management system to avoid any increase of the disease from new comers. For the value on the customs and culture, the villager thought that there would not be any impact to them much, but they suggested that the project should avoid the construction lies across the sanctuary of the village sacrifice.

To reduce the negative social impacts that may arise from the conduct project responsibility on construction in the watershed forest. The project should conduct surveys before the construction with community leader involvement. The project should avoid any construction near any sacrifice in the village. The project should provide appropriate health management system by registering any the alien labors in the area. The project should build adequate toilets, and have a control disease measures in order to prevent disease outbreaks.